

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง “กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ๓ ประการ ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ๒) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองไร่ขิง ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) ประกอบด้วยการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนทั่วไป หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในพื้นที่ชุมชนตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม จำนวน ๒๔,๘๖๖ คน โดยวิธีการเปิดตารางสุ่มตัวอย่างตารางสูตร ทาโร่ ยามาเน่^๑ ปรากฏได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๙๔ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์และประมวลผล โดยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติดังนี้ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques) มีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

^๑สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์, ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์, หน้า ๑๖๑.

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ผู้ทำการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๑.๑ สรุปข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้/เดือน ระยะเวลาของการอาศัยอยู่ในชุมชน ได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๕ เพศชาย จำนวน ๑๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๗ และชาย/หญิงข้ามเพศ จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘

อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๑ รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง ๕๑ - ๖๐ ปี จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑ และน้อยที่สุดคือผู้ที่มีอายุระหว่าง ๒๐ - ๓๐ ปี จำนวน ๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙

สถานภาพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน ๒๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๘ รองลงมาคือ โสด จำนวน ๑๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐ และน้อยที่สุดคือ แยกกันอยู่ จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘

ระดับการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐ รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗ และน้อยที่สุดคือ อื่นๆ จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๕

อาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๙ รองลงมาคือ เกษตรกร/ทำไร่/ทำนา จำนวน ๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘ และน้อยที่สุดคือ นักศึกษา จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘

รายได้/เดือน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ ๑๐,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท ต่อเดือน จำนวน ๑๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๖ รองลงมาคือ ผู้ที่มีรายได้ ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ต่อเดือน จำนวน ๑๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘ น้อยที่สุดคือ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท ต่อเดือน จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๖

ระยะเวลาของการอาศัยอยู่ในชุมชน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชน ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ รองลงมาคือ ๕๑ ปี ขึ้นไป จำนวน ๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๑ น้อยที่สุดคือ น้อยกว่า ๑๐ ปี จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๔

๕.๑.๒ สรุปข้อมูลปัจจัยเชิงสังคม

การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนทุกครั้ง จำนวน ๒๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๙ รองลงมาเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนบ่อยครั้ง จำนวน ๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖ และน้อยที่สุดคือ ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑

การเป็นสมาชิกกลุ่ม/เครือข่าย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/เครือข่าย จำนวน ๑๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘ รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่มฅาปนกิจสงเคราะห์เทศบาลเมืองไร่ขิง จำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๐ และน้อยที่สุดคือ กลุ่มผู้ค้าปลีกรายย่อยเทศบาลเมืองไร่ขิง จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐

๕.๑.๓ สรุปกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้ง ๔ ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๒ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสังคม รองลงมา คือ ด้านเศรษฐกิจชุมชน ด้านทรัพยากรชุมชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการชุมชน โดยสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านสังคม กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ๓.๗๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กร/หน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มากขึ้น ประชาชนในชุมชน มีความพร้อมเพรียงกันในการทำประโยชน์เพื่อชุมชน ประชาชนในชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในชุมชน และภายในชุมชนมีการก่อตั้งองค์กรชุมชน เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ความเป็นเมืองในชุมชน

๒. ด้านเศรษฐกิจชุมชน กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ๓.๗๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ชุมชนได้มีการวางแผนและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในด้านเศรษฐกิจชุมชนไว้ล่วงหน้า ประชาชนในชุมชนได้รับการดูแล จากองค์กร/หน่วยงานต่างๆ ในด้านเศรษฐกิจชุมชน ชุมชนได้มีการะบวนการส่งเสริมการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชน และชุมชนได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านเศรษฐกิจชุมชน เช่น จัดทำธุรกิจชุมชน ตลาดนัดชุมชน

๓. ด้านทรัพยากรชุมชน กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ๓.๗๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนในชุมชนได้รับการดูแล จากองค์กร/หน่วยงานต่างๆ ในด้านทรัพยากรชุมชน ชุมชนได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านทรัพยากรชุมชน เช่น การจัดการน้ำเสีย การจัดการขยะในชุมชน ชุมชนได้มีการะบวนการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าในชุมชนให้แก่ประชาชนในชุมชน และชุมชนได้มีการวางแผนและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในด้านทรัพยากรชุมชนไว้ล่วงหน้า

๔. ด้านการบริหารจัดการชุมชน กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ๓.๗๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนในชุมชนได้รับการดูแล จากองค์กร/หน่วยงานต่างๆ ในด้านการบริหารจัดการชุมชน ชุมชนได้มีการะบวนการส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชนเพื่อให้ประชาชนในชุมชนรับรู้ข่าวสารได้ทั่วถึง ชุมชนได้มีการวางแผนและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในด้านการบริหาร

จัดการชุมชนไว้ล่วงหน้า และชุมชนได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านการบริหารจัดการชุมชน เช่น การให้ข่าวสารแก่ประชาชนในชุมชน

๕.๑.๔ สรุปการมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

การมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐมทั้ง ๔ ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๕๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ โดยสรุปได้ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ๓.๗๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาชุมชน ประชาชนในชุมชนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อมีตัดสินใจเลือกโครงการที่ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมปรึกษาหารือพิจารณาโครงการต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาชุมชน และประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาชุมชน

๒. การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ๓.๕๘ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวแทนเข้ามาเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในด้านการปฏิบัติการพัฒนาชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนในชุมชนเข้าร่วมในการพัฒนาชุมชน และประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานการพัฒนาชุมชน

๓. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ๓.๕๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาชุมชน ประชาชนมีบทบาทในสังคมมากขึ้น เมื่อโครงการต่างๆ ที่ท่านมีส่วนร่วมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านและคนส่วนใหญ่ในชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมมีการพัฒนามากขึ้นเป็นที่น่าสนใจและเป็นผู้รับผลประโยชน์ และประชาชนมีหลักประกันคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากกิจกรรมหรือโครงการพื้นฐานที่ดี ที่มีในชุมชนที่ท่านมีส่วนร่วม

๔. การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล การมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ๓.๕๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินงานกิจกรรมและโครงการพัฒนาชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสวนาแสดงความคิดเห็นร่วมกับสมาชิกในชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมในการประมวลผลการดำเนินงานตามแผนและ

โครงการของชุมชน และประชาชนมีส่วนร่วมในการ นำปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเห็นในการทำกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนมารายงานต่อชุมชนให้ทราบ

๕.๑.๕ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาของการอาศัยอยู่ในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน และการเป็นสมาชิกกลุ่ม /เครือข่าย เพื่อนำไปสู่การทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียด ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๖ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๗ ประชาชนที่มีระยะเวลาของการอาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๘ ประชาชนที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๙ ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม /เครือข่ายต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

๕.๑.๖ สรุปปัญหา อุปสรรค กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

ด้านสังคม พบว่า ประชาชนในชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในด้านการจัดกิจกรรมภายในชุมชน ขาดความพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อชุมชน ที่อยู่อาศัยมีสภาพที่แออัดเพราะเกิดจากการขยายตัวของเมือง มีโรงงานอุตสาหกรรมเยอะขึ้นทำให้ในชุมชนมีคนมาพักอาศัยมากขึ้นและประชาชนส่วนใหญ่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม

ด้านเศรษฐกิจชุมชน พบว่า ควรดำเนินโครงการให้มีความครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจ และกระจายงบประมาณสู่ท้องถิ่นและชุมชน เพื่อการพัฒนาเมืองและคุณภาพชีวิตควรเป็นไปอย่างสอดคล้องกับความต้องการและสภาพความเป็นจริงในพื้นที่ และควรให้ความสำคัญกับการสร้างอาชีพของคนในชุมชนก่อน เพราะจากการแจกแบบสอบถามประชาชนในบางพื้นที่ยังไม่ทราบว่ามีการดำเนินการนี้ในเขตที่ตนเองอาศัยอยู่

ด้านทรัพยากรชุมชน พบว่า จากการเป็นเมืองทำให้เกิดมลพิษ ทำให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนเดิมในพื้นที่ ไม่สามารถทำสวน ไร่ นา ได้ดังเดิม เกิดภาวะขยะล้นเมือง และการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานลงในแม่น้ำลำคลอง ขาดการส่งเสริมในการอนุรักษ์ดูแลสิ่งแวดล้อม มีแผนนโยบาย แต่ไม่มีการดำเนินการ น้ำประปาในชุมชนมีทรายปนเปื้อน น้ำไม่ไหลบ่อยครั้ง เกิดฝุ่นละอองสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน ถนนหนทางบางซอยมืดเกิดไปจึงทำให้เกิดการปล้นจี้ ควรติดไฟทางสาธารณะเพิ่มมากขึ้น

ด้านการบริหารจัดการชุมชน พบว่า การจัดการในชุมชนเป็นการจัดการที่กระจุกอยู่ที่กลุ่มบุคคลทำให้ประชาชนส่วนมากไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมในชุมชน ขาดการเอาใจใส่ประชาชนในชุมชน ขาดจุดประชาสัมพันธ์หรือพื้นที่ให้ข้อมูลข่าวสาร ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารล่าช้า ผู้นำชุมชนไม่รับความคิดเห็นของประชาชนในปกครองของตน ขาดการบริหารจัดการที่พอดี ควรมีการจัดประชุมสำหรับประชาชนในชุมชนอาทิตย์ละหนึ่งครั้ง หรือเดือนละหนึ่งครั้ง เพื่อพูดคุยและชี้แจงเกี่ยวกับปัญหาในชุมชน

๕.๑.๗ สรุปแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองไร่ชิง ตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ พบว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และสามารถเสนอความคิดเห็นได้ทุกกรณีอย่างอิสระ ใช้กระบวนการสื่อสารเป็นกลยุทธ์ในการให้ประชาชนรับรู้เข้าใจเข้าถึงสารัตถประโยชน์ของกระบวนการกลายเป็นเมืองของชุมชนเพื่อการปรับตัว ควรส่งข่าวสารถึงบ้านและใช้สถานีวิทยุชุมชนเป็นเครื่องมือสร้างแรงจูงใจกระตุ้นประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ พบว่า ควรประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการหลายๆ ช่องทาง เช่นวิทยุชุมชน จุลสารข่าวสารเป็นต้น จัดตั้งกลุ่มย่อย มีประธานกลุ่มแต่ละกลุ่มประชุมกลุ่มย่อย และจัดประชุมในวันเวลาที่เหมาะสม มีการจัดกิจกรรมสันทนาการช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆ เช่นอุทกภัย อัคคีภัย เป็นต้น เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันเพื่อผู้ทุกข์ยากและจะเกิดการร่วมมือช่วยเหลือกันโดยอัตโนมัติ นำคณะกรรมการในชุมชนไปศึกษาดูงานในชุมชนอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งก่อให้เกิดการซึมซับความรับผิดชอบโดยปริยาย

การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า ควรสำรวจความต้องการของประชาชน และจัดสวัสดิการตอบสนองตามความสามารถของชุมชน ที่สามารถทำได้ จัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทั่วถึงและจัดสวัสดิการที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตจัดการช่วยเหลือด้านอุปโภคบริโภคใช้ดูแลผู้สูงอายุในลักษณะชมรมผู้สูงอายุ

การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล พบว่า เมื่อจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ ควรประเมินและประชุมสรุปก่อนปิดกิจกรรมโครงการแต่ละโครงการอย่างต่อเนื่อง กระจายข่าวการดำเนินงานในหลายๆ ช่องทาง เช่น หอกระจายข่าว เอกสาร แผ่นพับ และให้ประธานชุมชนแจ้งประชาชน เป็นต้น แจ้งข้อมูลทั้งด้านบวกและด้านลบตามความเป็นจริง และร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคมาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาชุมชน ต่อไป

๕.๑.๘ สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

๑. ด้านสังคม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ ชุมชนไร่ชิงได้มีการพัฒนาจากชุมชนชนบทสู่ชุมชนเมืองโดยเป็นการพัฒนาจากกระบวนการทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โดยจากการขยายตัวของสังคมในชุมชน มีการให้ความสำคัญในด้านสังคมส่วนรวม โดยมีการเข้าไปเก็บข้อมูล และทำประชาพิจารณ์ เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน คือการแสดงออกถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของชุมชน จึงเกิดการมีส่วนร่วม และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีของประชาชน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็ตาม

๒. ด้านเศรษฐกิจชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ ชุมชนไร่ชิงมีการปรับตัวจากชุมชนชนบทสู่ชุมชนเมือง เมื่อความเป็นเมืองเข้ามาสู่ชุมชน สภาวะเศรษฐกิจในชุมชนก็มีการเปลี่ยนแปลง เริ่มมีการจัดตั้งกองทุนชุมชน สร้างตลาดนัดชุมชน และทางเทศบาลมีการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน เพราะนอกจากประชาชนจะมีรายได้จากอาชีพหลักแล้วยังมีรายได้จากอาชีพเสริมต่างๆ ในปัจจุบัน ข้าราชการ หรือประชาชนทั่วไปบางคนในชุมชน ได้ใช้เวลาช่วงวันหยุดประกอบอาชีพเสริมทางการเกษตร เช่น การทำสวนส้มโอ สวนผลไม้ต่างๆ ปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่แบบเกษตรอินทรีย์ ขายในตลาดชุมชน เป็นต้น ทางเทศบาลเมืองไร่ชิงพร้อมทั้งประธานชุมชนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน รวมทั้งภาคเอกชน ได้มีการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนไร่ชิงเพื่อกระตุ้นให้เศรษฐกิจในชุมชนมีการตื่นตัวอยู่

๓. ด้านทรัพยากรชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ การขยายตัวของชุมชนไร่ชิงมีการพัฒนาอย่างลวดเร็ว มีประชาชนจากถิ่นอื่นเข้ามาทำงานหรือเข้ามาหาผลประโยชน์ในชุมชน มีการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน จึงส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมชุมชน หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมาจัดการวางแผนการป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะทรัพยากรชุมชนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงอยู่ของชุมชน คนในชุมชนต่างก็ต้องใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการและความอยู่รอดของชุมชน และ

นอกจากการใช้ประโยชน์แล้วในอีกด้านหนึ่งชุมชนก็ต้องร่วมมือกันดูแลรักษาทรัพยากรไม่ให้ถูกทำลายด้วยเช่นกัน

๔. ด้านการบริหารจัดการชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ ชุมชนไรชิ่งได้มีการบริหารจัดการชุมชนโดยการกระจายอำนาจชุมชนโดยมีการจัดตั้งผู้นำชุมชน เพื่อสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการถ่ายโอนภารกิจเป็นเครื่องมือหนึ่งในการดำเนินการ มีการแบ่งงานกันภายในชุมชนโดยมีเทศบาลเมืองไรชิ่งเป็นผู้ขับเคลื่อน จัดตั้งศูนย์กลางการให้ข่าวสารแก่ประชาชน เพิ่มมากขึ้น โดยจากเดิมมีแค่ที่เทศบาล จัดทำหอกระจายข่าวเสียงตามสาย เพื่อสะดวกต่อการรับรู้ข่าวสาร และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับโครงการต่างๆ ในชุมชนมากขึ้น ส่วนทางด้านของวัดก็เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในชุมชน เพราะวัดที่จุดศูนย์รวมของประชาชน คือวัดเป็นสถานที่จัดงานกิจกรรมต่างๆ เช่น งานวันสงกรานต์ งานวันเข้าพรรษา ออกพรรษา งานวันพ่อ งานวันแม่ โดยทางเทศบาลเมืองไรชิ่งจะมาทำการจัดกิจกรรมร่วมกับวัด

องค์กร และประชาชนในชุมชนเมืองไรชิ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไรชิ่งสู่ความเป็นเมือง

๑. การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ ในปัจจุบันนี้ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นงานต่างๆของเทศบาลเมืองไรชิ่ง ทางเทศบาลเมืองไรชิ่งนั้นได้เปิดโอกาสเต็มที่เกี่ยวกับการเสนอปัญหา ความต้องการต่างๆ แต่ในการประชาสัมพันธ์บอกข่าวสารนั้น ยังขาดการชัดเจน บางคนก็ไม่ได้รับรู้ข่าวสาร แต่บางคนก็รับรู้แต่ไม่ให้ความร่วมมือ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทุกสังคม เพราะฉะนั้นเทศบาลเมืองไรชิ่งจึงปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนเกิดความสามัคคีกัน โดยการจัดกิจกรรมต่างๆการจัดประชาสัมพันธ์บอกข่าวสารการจัดทำแผน การประชุมชมหมู่บ้าน เชิญชวนให้มาร่วมประชุมเสนอความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ

๒. การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ องค์กร และประชาชนในชุมชนเมืองไรชิ่ง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติการ คือได้มีการเลือกผู้นำชุมชนที่ต้องเองต้องการ โดยมีการเลือกตั้ง ได้มีการเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่างๆที่จะจัดขึ้นในชุมชน ได้เข้าร่วมในการจัดทำแผนงานต่างๆ ของชุมชน มีการประชุมและหารือในกิจกรรมต่างๆ ทุกครั้ง เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีการจัดทำเป็นแผนการพัฒนาชุมชน มีการส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมตามแผนอย่างเป็นรูปธรรม เช่นมีการสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้ เพื่อให้ประชาชนในชุมชน ในกลุ่มกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

๓. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ องค์กร และประชาชนในชุมชนเมืองไรชิ่ง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ ประชาชนที่เข้ามาร่วมในการพัฒนาชุมชนเริ่มบทบาทในสังคมมากขึ้น เมื่อโครงการต่างๆ ที่มีส่วนร่วมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และคนส่วนใหญ่ในชุมชน กลายเป็นบุคคลที่ประชาชนในชุมชนนับหน้าถือตา ได้รับประโยชน์จากโครงการที่มีการส่งเสริม การสร้างอาชีพแก่คนในชุมชน ประชาชนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพิ่มหลักค้ำประกันคุณภาพชีวิต รู้สึว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน กิจกรรม

หรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นล้วนเกิดแก่ประชาชน และชุมชนโดยตรง ตามต้องการของประชาชนในชุมชน ผู้บริหารชุมชน ผู้นำชุมชน หรือผู้มีส่วนในการผลักดันแผนการพัฒนา ชุมชนต่างให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอน ผลที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนจึงเป็นไปอย่างเหมาะสม

๔. การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ ประชาชนได้มีส่วนร่วมติดตามตามการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนไร่ชิง และร่วมกันสรุปผล ทำประชาคม เพื่อวิเคราะห์ถึงผลที่ได้แล้ว นำมารายงาน เพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นในการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ครึ่งต่อไป ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการวางโครงสร้าง วางกฎระเบียบข้อบังคับ การบริหารจัดการ และการดำเนินงานกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนไร่ชิง ประชาชนในชุมชนมี การรวมกลุ่มกิจกรรมต่างๆ เป็นเครือข่ายในชุมชนทำให้สะดวกต่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลกิจกรรมในชุมชนได้อย่างทั่วถึง จึงเกิดกระบวนการการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

ปัญหา อุปสรรค ของกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนไร่ชิง

พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ ขาดการรับรู้ในมุมมองที่เหมือนกัน ขาดความสนใจ หรือการเสริมสร้างในการพัฒนาชุมชนร่วมกัน ประชาชนส่วนใหญ่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน การให้ความร่วมมือของรัฐและประชาชนในชุมชน ไม่เต็มที่ และไม่สม่ำเสมอ ประชาชนบางกลุ่มมองเห็นผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับเป็นตัวเงิน มากกว่าสิ่งอื่นที่จะเกิดขึ้นแก่ชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นของตน เกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานต่างๆ เป็นแต่เพียงสนับสนุนความเห็น หรือแนวทางการดำเนินงานของผู้นำ ประชาชนในชุมชน ส่วนมากขาดความเข้าใจในการมีส่วนร่วม และในรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานในกิจกรรมหรือโครงการ และกลุ่มเยาวชน มีการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนน้อย ทำให้การพัฒนาชุมชนของตน อาจไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหา เรื่องเวลาที่จะเข้าร่วมประชุมตัดสินใจ เนื่องจากประชาชนในชุมชนมีการประกอบอาชีพที่มีหลากหลายบ้างต้องทำงานนอกพื้นที่ ทำให้เวลาที่จะเข้าร่วมประชุม จึงทำให้ประชาชนส่วนมากยังไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมหรือผลเสีย ที่จะเกิดขึ้น ทำให้ไม่กล้าที่จะตัดสินใจร่วมคัดเลือกกิจกรรมการพัฒนาชุมชนสู่ความเป็นเมือง ประชาชนในชุมชนยังขาดความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประชาชนส่วนมากยังขาดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของกระบวนการพัฒนาชุมชน

ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองไร่ชิง เพื่อความเป็นเมืองที่สมบูรณ์แบบ

พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ ควรจัดให้มีแหล่งให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมการพัฒนาชุมชนมากกว่าที่เป็นอยู่ โดยแหล่งความรู้ดังกล่าวไม่จำกัดเวลาสามารถดูเมื่อไหร่ก็ได้ เช่น มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เพื่อเป็นแหล่งพบปะพูดคุยกัน ให้ประชาชนทุกช่วงอายุ เข้ามามีส่วนร่วมในแสดงความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรมพัฒนาชุมชนหรือต่อแผนการพัฒนาชุมชนร่วมกัน รวมถึงแสดงปัญหาความคิดเห็นได้อย่างเสรี เช่น มีกล่อง

รับความคิดเห็น และนำข้อเสนอแนะต่างๆที่ได้ไปแสดงในที่ประชุมประชาคม เพื่อร่วมกันรับรู้ รับฟัง และตัดสินใจ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับฟังการแถลงผลการดำเนินงาน และให้ข้อเสนอแนะต่อโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลที่เกิดขึ้น จากโครงการอย่างทั่วถึง ใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุกส่งข่าวสารถึงบ้านและใช้สถานีวิทย์ชุมชนเป็นเครื่องมือ สร้างแรงจูงใจกระตุ้นประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การพัฒนาชุมชนสู่ความเป็นเมือง ประสานความร่วมมือ และความรู้จากภายใน และภายนอกชุมชน เพื่อเข้าไปสู่การสร้างกระบวนการ เรียนรู้ของชุมชน ไม่เป็นเพียงแค่การแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของชุมชนในเรื่องใด เรื่องหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องเป็นลักษณะของการบูรณาการกับการพัฒนาชุมชนสู่ความเป็นเมืองไปพร้อม กัน พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึก และความรับผิดชอบให้กับประชาชนในชุมชนให้มีจิตสำนึกรักบ้านเกิด มากขึ้น

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงการวิจัยเรื่องกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนใน ตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัย จะกล่าวถึงประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ การอภิปรายผลการวิจัย กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

รูปแบบการขยายตัวของเมืองเป็นผลมาจากกระบวนการกลายเป็นเมืองที่น่าปัจจัยทางด้านสังคม และเศรษฐกิจมาพิจารณา ทั้งนี้การขยายตัวของเมืองอันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากร ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของเมืองที่เกิดขึ้นเป็นผลทำให้เกิดความต้องการพื้นที่เพื่อรองรับการประกอบกิจกรรมต่างๆ ของประชากรในเมืองมากขึ้น การจัดการการใช้ที่ดินภายในเมืองให้เกิดความเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเมืองจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมือง นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันขอบข่ายการดำเนินงานได้ถูกบูรณาการให้เข้ากับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป หลักการและวิธีชีวิตการปฏิบัติได้มีการขยายขอบเขตไปสู่การดำเนินการในมิติต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจชุมชน ทรัพยากรชุมชน และการบริหารจัดการชุมชน เพื่อพัฒนาหลักคุณภาพชีวิต เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีความซับซ้อนทางสังคมวิถีชีวิตมากขึ้น มีการแสวงหาความพึงพอใจที่เป็นลักษณะเฉพาะเพื่อตอบสนองความต้องการของตน และกลุ่มบุคคล จากความหลากหลาย และความต้องการทางสังคมดังที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การพัฒนาสังคมสมควรที่จะมีรูปแบบการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงพัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคม ดังกล่าว จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการยกระดับการพัฒนาสังคมชนบทสู่ชุมชนเมืองให้มีการก้าวหน้าเท่าเทียมกัน ต่อไป

กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม จากการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่ออภิปรายผลตามรายด้าน พบว่า ทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจชุมชน ด้านทรัพยากรชุมชน และด้านการบริหารจัดการชุมชน อยู่ในระดับมากเหมือนกันทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยรวม ๓.๗๒

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศิลป์ สาณะเสน^๒ ได้ศึกษาเรื่อง “การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดราชบุรี” ผลการศึกษาพบว่า องค์กรภาคราชการทุกองค์กรในท้องถิ่นควรร่วมมือโดยการระดมทรัพยากรร่วมกันตามภาระหน้าที่ของแต่ละองค์กร รวมกันแก้ไขปัญหาทั้ง ๔ ด้าน คือด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามภารกิจในลักษณะการเครือข่ายงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

๑) ด้านสังคม จากการวิจัยพบว่า กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ซิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมือง ด้านสังคมนั้นอยู่ในระดับมาก ๓.๗๖ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฝไท วงศ์อนุตรโรจน์^๓ ได้ศึกษาเรื่อง “กระบวนการสร้างและพัฒนาเครือข่ายทางสังคม : กรณีศึกษา บ้านหนองขาว อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี” ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาประเทศในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนที่เกิดขึ้นและมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายนั้น ต้อง อาศัยการเชื่อมโยงกลุ่มและภาคีต่าง ๆ ในสังคม เข้ามาทำงานร่วมกันในลักษณะเครือข่าย โดยอาศัยรากฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กรชุมชน ในระดับต่าง ๆ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาพัฒนาการ กระบวนการทำงาน ความร่วมมือ และความสัมพันธ์ระหว่างแกนนำ กลุ่ม และองค์กรในเครือข่ายทางสังคมของชุมชน รวมถึงปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อเครือข่ายทางสังคมของชุมชน เพื่อนำเสนอแบบแผนความสัมพันธ์ของเครือข่ายทางสังคม ของชุมชน (Community Network Map) การศึกษาได้ใช้ขอบเขตในระดับตำบลเป็นหน่วยในการ วิเคราะห์ และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาพบว่า โครงสร้างและฐานเครือข่ายความสัมพันธ์ที่มีในชุมชน อันประกอบไปด้วย ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ เพื่อนบ้านและพรรคพวกเพื่อนฝูง ความสัมพันธ์ผ่านการประกอบ อาชีพ ความสัมพันธ์ผ่านประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อและวัฒนธรรม วัด โรงเรียน และ โครงสร้างและช่องทางการติดต่อสื่อสาร เป็นรากฐานที่สำคัญที่นำไปสู่ความร่วมมือในชุมชน และความสัมพันธ์ในลักษณะต่าง ๆ นี้ได้พัฒนาไปสู่กลุ่มที่มีความเป็นทางการมากขึ้น

๒) ด้านเศรษฐกิจชุมชน จากการวิจัยพบว่า กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ซิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ด้านเศรษฐกิจชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมือง ด้านเศรษฐกิจ

^๒ พงษ์ศิลป์ สาณะเสน, การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอำเภอโป่งน้ำร้อน, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๑).

^๓ ฝไท วงศ์อนุตรโรจน์, “กระบวนการสร้างและพัฒนาเครือข่ายทางสังคม : กรณีศึกษา บ้านหนองขาว อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๒).

ชุมชน นั้นอยู่ในระดับมาก ๓.๗๔ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อาทร สองรักษ์**^๔ ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการสร้างเครือข่ายนักบริหารงานช่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสีเกาและอำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง” ผลการศึกษาพบว่า การจัดตั้งเครือข่ายต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน สามารถกำหนดทิศทางของเครือข่ายการดำเนินงานของกลุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก บทบาทหน้าที่ของเครือข่าย เป็นเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านช่างและการแก้ปัญหารวมกัน เป็นศูนย์ประสานงาน เป็นองค์กรการพัฒนาบุคลากรเป็นศูนย์กลางข้อมูลในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กิจกรรมของเครือข่าย ประกอบด้วยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเพื่อให้สมาชิกทุกคนมีเป้าหมายร่วมกัน มีความเข้าใจในกระบวนการของเครือข่ายในทิศทางเดียวกัน สร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกโครงสร้างของเครือข่ายมีความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างเครือข่ายในพื้นที่เดียวกัน และพื้นที่ใกล้เคียงมีลักษณะของการเชื่อมต่อเป็นระบบหนึ่งเดียวลักษณะเหมือนดวงดาว เป็นเครือข่ายที่เชื่อมถึงกันทั้งหมดการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย โดยมีส่วนรวมในทุกขั้นตอนของการทำงานของเครือข่ายตั้งแต่การรวมคิดรวบตัดสินใจ รวมกระทำและร่วมรับผลประโยชน์การเชื่อมโยงเครือข่ายด้วยการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกเครือข่ายได้รับรู้ข่าวสารข้อมูล กิจกรรม ความเคลื่อนไหวของเครือข่ายทางเว็บไซต์หนังสือเวียน วิทยุชุมชน เป็นต้น การติดตามผลและประเมินผล ความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรมเครือข่าย จะมีอยู่ในวาระการประชุมของทุกเดือน มีระบบบริหารจัดการเพื่อดำเนินความสะดวกให้แก่สมาชิก ด้วยการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิก การกำหนดโครงสร้างขององค์กร ประสิทธิภาพของเครือข่าย ประกอบด้วย เวทีกลางประสานงานร่วมกันแลกเปลี่ยนสารสนเทศและความรู้ สร้างสรรค์และพัฒนาความรู้ใหม่ๆ ยกระดับความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และเทคนิคการทำงาน

๓) ด้านทรัพยากรชุมชน จากการวิจัยพบว่า กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านทรัพยากรชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองด้านทรัพยากรชุมชน นั้นอยู่ในระดับมาก ๓.๗๑ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จุฑารัตน บุญญานุวัตร**^๕ ได้ศึกษาเรื่อง “การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสงขลาเมืองนาอยู่ของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา” ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสงขลาเมืองนาอยู่ มีการดำเนินการการใน ๓ ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างความเข้าใจรวมกันการดำเนินการและการติดตามประเมินผล ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ตามลำดับกิจกรรมได้แก่ การเตรียมการ การคัดเลือกอาสาสมัครประจำซอยการประชุมสัมมนาอาสาสมัครวิชานาอยู่การสรรหาผู้นำซอย การจัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการซอย

^๔อาทร สองรักษ์, “แนวทางการสร้างเครือข่ายนักบริหารงานช่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสีเกาและอำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง”, รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, (วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓).

^๕จุฑารัตน บุญญานุวัตร, “กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาโครงการสงขลาเมืองนาอยู่ของเทศบาลนครสงขลา”, วารสารสงขลานครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, (พฤษภาคม - มิถุนายน, ๒๕๕๘), หน้า ๑๓๕-๑๕๐.

การจัดกิจกรรมภายในชอยตนเองและการจัด Zoning ในการพัฒนา ส่วนผลการศึกษาเรื่องปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แกสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคนเมืองการบริหารจัดการ กลไกของภาครัฐ รวมทั้งเงื่อนไขของชุมชนและองค์กรที่เข้ามาเกี่ยวข้องซึ่ง พบว่า ในกระบวนการดำเนินการไม่ได้วิเคราะห์ทุนทางสังคมจึงไม่ได้นำศักยภาพที่แท้จริงของชุมชนเขามารวมในกระบวนการขับเคลื่อนโครงการสงขลาเมืองนาอยู่ ส่วนผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเมืองนาอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

๔) ด้านการบริหารจัดการ จากการวิจัยพบว่า กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองด้านการบริหารจัดการ นั้นอยู่ในระดับมาก ๓.๖๙ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กัญญมน อินสวาง**^๖ ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาระบบการจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ของผู้นำชุมชนเพื่อการเสริมสร้างวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคกลาง” ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาระบบการจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ของผู้นำชุมชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ในส่วนของการจัดการทรัพยากรในชุมชน การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมต่อเครือข่ายของชุมชนมีการกระทำในระดับปานกลาง และการเสริมสร้างวิสาหกิจชุมชนของผู้นำชุมชน มีการกระทำระดับปานกลางและจากการทดสอบสมมติฐานอายุ ระดับการศึกษาประสบการณ์เป็นผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับระบบการจัดการเครือข่ายการเรียนรู้และเพศ อายุ ระดับการศึกษา การจัดการทรัพยากรในชุมชน การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมในเครือข่ายการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเสริมสร้างวิสาหกิจชุมชน

๕.๒.๒ การอภิปรายผลการวิจัย การมีส่วนร่วมขององค์กรและประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การมีส่วนร่วมของประชาชนคือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ความรู้และความชำนาญร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริง จึงหมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมและการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) เป็นแนวความคิดใหม่ที่มีรากฐานมาจากแนวคิดของระบอบประชาธิปไตย เป็นกระแสของความคิดที่ทำให้ผู้คนในสังคมตระหนักดีว่า การดำเนินกิจการใดๆ ก็ตาม ผู้ที่ได้รับผลกระทบและมีส่วนได้เสียควรเป็นผู้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะความคิด การปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในยุคปัจจุบันจึงต้องประยุกต์แนวคิดให้ตอบรับกับแนวคิด

^๖กัญญมน อินสวาง, การพัฒนาระบบการจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ของผู้นำชุมชนเพื่อการเสริมสร้างวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคกลาง, (กรุงเทพมหานคร : ทุนวิจัยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, ๒๕๕๖).

ประชาธิปไตย โดยต้องสร้างกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนอันเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน และเป็นส่วนสำคัญของแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนกลุ่มที่มีส่วนได้เสียและได้รับผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้น การพัฒนาจึงเริ่มจากความต้องการของชุมชนแทนความต้องการของหน่วยงานภาครัฐ การที่ประชาชนภายในพื้นที่มีการรวมกลุ่มในรูปของประชาคมหรือชุมชน ซึ่งเป็นแนวคิดที่สนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาซึ่งการแก้ปัญหานั้นจำเป็นต้องมีความร่วมมือทำพร้อมๆ กันในทุกระดับ ต้องระดมทุกองค์ประกอบในสังคมโดยเฉพาะชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเป็นชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

การมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม จากการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่ออภิปรายผลตามรายด้าน พบว่า ทั้ง ๔ ด้าน คือ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมากเหมือนกันทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยรวม ๓.๕๕ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พวงทอง โยธาใหญ่**^๗ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้มีความพยายามที่จะปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่มีองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนยังปฏิบัติไม่ครบกระบวนการตามที่ระเบียบกำหนด โดยเฉพาะในเรื่องการจัดทำแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ ใน แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ๕ ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่มี ความเข้าใจในเรื่องของระเบียบเท่าที่ควร สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๔๕ การศึกษาครั้งนี้พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นทั้งสองระดับไม่มีความแตกต่างกันในทุกประเด็น ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในระดับปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการร่วมผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

๑) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ จากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและปานกลาง แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมือง การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ นั้นอยู่ในระดับมาก ๓.๕๖ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ทวีป คงเทียน**^๘ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหาร

^๗พวงทอง โยธาใหญ่, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่”, **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๕).

^๘ทวีป คงเทียน, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารองค์การส่วนตำบลเป็ริง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๘).

องค์การส่วนตำบลเป็ริง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ลำดับที่ ๑ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาและการวางแผน และด้านการมีส่วนร่วมค้นหาปัญหา ตามลำดับ

๒) การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ จากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร้งิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมือง การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ นั้นอยู่ในระดับมาก ๓.๕๘ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร อุฐบุญ^{๙๙} ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกลุ่มประชาชนคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ด้านการดำเนินกิจกรรม รองลงมาคือด้านการสนับสนุน ส่งเสริม ด้านการวางแผน และด้านการติดตามประเมินผล ตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการโรงเรียนของประธาน อบต. และขนาดชั้นของ อบต. ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของประธาน อบต.

๓) การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ จากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร้งิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและปานกลาง แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมือง การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ นั้นอยู่ในระดับมาก ๓.๕๑ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย หนูศรีแก้ว^{๑๐๐} ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองปราบ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับมาก จึงมีผลให้การบริหารงานของ อบต. ช่วยพัฒนาตำบลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเมื่อมีงบประมาณในการพัฒนาตำบลมากขึ้น ประชาชนส่วนใหญ่กังวลเรื่องความโปร่งใส และยุติธรรมในการบริหารของ อบต. ในขณะที่ประชาชนมีความคิดเห็นในด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินงานยังเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมอยู่ในระดับปานกลางแต่เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพหลักรายได้

^{๙๙}วิเชียร อุฐบุญ, “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุบลราชธานี”, *ภาคินพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๓).

^{๑๐๐}สมหมาย หนูศรีแก้ว, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลคลองปราบ อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, *การศึกษาอิสระปริญญามหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐).

ระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน และการเป็นสมาชิกทางสังคม พบว่ามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

๔) การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล จากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมขององค์กรและประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ซิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมือง การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล นั้นอยู่ในระดับมาก ๓.๕๖ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **บุญเลิศ ไชยสวัสดิ์** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาท่อม อำเภอมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจใน การจัดทำแผนพัฒนาสามปีอยู่ในระดับสูง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโดยพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านการเสนอปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน/ตำบล และด้านการคัดเลือกแนวทางพัฒนาและจัดลำดับความสำคัญโครงการกิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอยู่ใน ระดับมาก สำหรับด้านการคัดเลือกตัวแทนเป็นกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ด้านการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาสามปี และด้านการติดตามประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีเพศ ตำแหน่งทางราชการ/สังคม การติดต่อสื่อสาร มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาท่อม ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน แหล่งรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ผู้มีรายได้ ครอบครัว รายจ่ายของครอบครัว ช่วงเวลาว่างในแต่ละวัน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาท่อมในภาพรวมไม่แตกต่างกัน^{๑๑}

๕.๒.๓ การอภิปรายผลตามสมมติฐาน

ผลตามสมมติฐานกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ซิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเชิงสังคม สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาของการอาศัยอยู่ในชุมชน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ซิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กาญจนา พยัคฆพงษ์** ได้วิจัยเรื่อง “ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจังหวัดนครปฐมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาของการอาศัยอยู่ในชุมชน แตกต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการจัดทำ

^{๑๑}บุญเลิศ ไชยสวัสดิ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาท่อม อำเภอมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง”, รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, (วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐), หน้า ๒๖.

แผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน^{๑๒} และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สงวนศักดิ์ บุญเรืองศรี** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองกี่ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน^{๑๓}

ปัจจัยเชิงสังคม พบว่า ประชาชนที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน และการเป็นสมาชิกกลุ่ม/เครือข่าย แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร้งิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พนัส พุทธิสุนันท์, และคนอื่นๆ** ได้วิจัยเรื่อง “การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนน่ายู่ กรณีศึกษาจังหวัดราชบุรี” เป็นการศึกษาวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมซึ่งคณะทำงานได้นำเทคนิคต่างๆ มาใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้สมาชิกชุมชนได้เรียนรู้จากภูมิปัญญา และประสบการณ์ของกันและกัน ก่อให้เกิดความสนใจและความตระหนักถึงศักยภาพของชุมชนเอง โดยเห็นได้จากผลการประชุมที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้ง สมาชิกชุมชนจะตรวจสอบ หาความเข้าใจ เรียนรู้ชุมชนตนเอง และชื่นชมกับผลงานที่ร่วมกันคิด ตั้งแต่การย้อนอดีตของชุมชน จุดอ่อนจุดแข็งของชุมชน วิสัยทัศน์ใน ๑๐ ปีข้างหน้า การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ระบุสภาพปัญหา ระบุทุนทางสังคม การจัดลำดับความสำคัญ การร่วมกันคิดกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา ตัดสินใจเลือกปัญหา เพื่อกำหนดในแผนแม่บท ทำให้สมาชิกชุมชนได้รู้จักตนเองดีขึ้น ผลการศึกษาปรากฏว่า สมาชิกชุมชนสามารถร่วมกันเรียนรู้ รู้จักชุมชนตนเองมากขึ้นจากการย้อนอดีต การวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง การมองอนาคตชุมชนรู้ปัญหาและทุนของชุมชน สามารถร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไข ร่วมกันตัดสินใจในทุกขั้นตอน จนเกิดแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง เพื่อพัฒนาชุมชนน่ายู่ เกิดการจัดตั้งสภาชุมชนและคณะกรรมการบริหาร เป็นเสมือนสัญญาประชาคม^{๑๔}

^{๑๒} กาญจนา พยัคฆพงษ์, “ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจังหวัดนครปฐมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๑).

^{๑๓} สงวนศักดิ์ บุญเรืองศรี, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองกี่ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๓).

^{๑๔} พนัส พุทธิสุนันท์, และคนอื่นๆ, **การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ของสมาชิกชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนน่ายู่ : กรณีศึกษาจังหวัดราชบุรี**, (กรุงเทพมหานคร : กรมอนามัย, ๒๕๔๕).

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย เชิงทฤษฎี เชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติการ รวมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

๑. ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง
๒. ภาครัฐควรมีการสร้าง ความสนใจเรื่องผลประโยชน์ของชุมชนเป็นสำคัญ และมีการพัฒนาชุมชนอย่างโปร่งใส
๓. ภาครัฐควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในการเสนอความคิดเห็นและมีการชี้แจงรายละเอียดแต่ละโครงการให้ประชาชนรับรู้โดยทั่วกัน
๔. ภาครัฐควรส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนรู้จักความสามัคคี ประองดองกัน มีความห่วงใย มีจิตใจเอื้อเฟื้อแบ่งบันกัน และปลูกฝังจิตสำนึกให้รักบ้านเกิดมากขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ดังนี้

๑. ประชาชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมใน การประเมินผล และสรุปผลการพัฒนาชุมชนมากกว่าที่เป็นอยู่ โดยประเมินทั้งในระยะสั้น และระยะยาว เพื่อจะนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาชุมชนต่อไป
๒. ประชาชนควรสนใจเรื่องการพัฒนาชุมชน และให้ควรให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนให้มากขึ้นกว่าเดิม
๓. ประชาชนควรเห็นประโยชน์ของชุมชน มากกว่าประโยชน์ส่วนตนให้มากขึ้น
๔. ประชาชนควรสร้างจิตสำนึก และความรับผิดชอบให้กับตนเองเพื่อสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิดให้มากขึ้น

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะแนวทางการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทางการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

๑. ควรศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนที่สมบูรณ์แบบ
๒. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบพุทธบูรณาการเครือข่ายพหุภาคีในการพัฒนาชุมชนเมืองเข้มแข็งบนฐานพลังท้องถิ่น

๓. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบและเครือข่ายการเสริมสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิดของประชาชน
ในชุมชน

๔. ควรศึกษาวิจัยแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างพลังเครือข่าย
เพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน